

SPECIFICUL POLITICII DE REPERTORIU A CAPELEI CORALE DOINA ÎN ANII 1963-1975

SPECIFICS OF THE REPERTOIRE POLICY OF THE DOINA CHORAL CHAPEL IN THE YEARS 1963-1975

NATALIA BLÎNDU¹,

doctorandă,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

<https://orcid.org/0000-0002-4943-1587>

CZU 784.087.68:061.231(478)

DOI <https://doi.org/10.55383/amtap.2024.2.05>

Prezentul articol cercetează volumul repertoriului Capelei Corale „Doina” în perioada primilor doisprezece ani când la conducerea acestui colectiv se află Veronica Garștea. Până în anul 1975 acest repertoriu, adunat treptat de către conducerea Filarmonicii și conducătorii artistici, a căpătat un volum impunător, dispunând de o varietate de genuri și de o clasificare pe categorii. Articolul analizează coraportul creațiilor conform criteriilor de compoziție și limbajului interpretării. Se introduc noțiunile de repertoriu potențial și repertoriu actual în contextul unui colectiv artistic. Se conturează caracteristica repertoriului actual în diferite contexte de activitate concertistică a Capelei în perioada determinată. În baza acestei cercetări se face concluzia ce determină misiunea și rolul Capelei Corale „Doina” în viața culturală a RSSM în anii 1963-1975.

Cuvinte-cheie: Capela Corală „Doina”, colectiv concertistic, muzică corală, repertoriu potențial, repertoriu actual, politică repertorială, cultură, concert

This article examines the volume of the repertoire of the Doina Choral Chapel during the first twelve years when Veronica Garștea was in charge of this collective. Up to 1975 this repertoire, gradually gathered by the management of the Philharmonic and the artistic directors, acquired an imposing volume, having a variety of genres and a classification by categories. The article analyzes the correlation of the creations according to the criteria of composition and the language of interpretation. The notions of potential repertoire and current repertoire are introduced in the context of an artistic collective. The characteristic of the current repertoire in different contexts of concert activity of the Chapel during the determined period is outlined. Based on this research, the conclusion is made that determines the mission and role of the Doina Choral Chapel in the cultural life of the RSSM in the years 1963-1975.

Keywords: the Doina Choral Chapel, concert collective, choral music, potential repertoire, current repertoire, repertoire policy, culture, concert

Introducere

Istoria Capelei Corale *Doina* – cel mai longeviv colectiv coral din Republica Moldova – a trecut prin mai multe cicluri de dezvoltare și diverse etape de activitate. O nouă etapă în existența Capelei pe scena Filarmonicii Naționale a început în anul 1963, când funcția conducătorului artistic și primului dirijor definitiv i s-a atribuit celebrei artiste Veronica Garștea, care a cărmuit acest renumit colectiv aproape 50 de ani². Prima treaptă a activității sale în calitate de dirijor se desfășoară până la trecerea colectivului în componența Direcției Unite a Filarmonicii de Stat din Moldova și a Palatului *Octombrie* în anul 1975.

1 E-mail: nataliacons1290@mail.ru

2 Veronica Garștea (1927-2012), dirijor, pedagog, Artistă a Poporului a URSS, laureată a Premiului de Stat al RSSM, Cavaler al Ordinului Republicii. Din anul 1957 devine maestru de cor în Capela Corală *Doina*, iar din aprilie 1963 este oficial numită prim-dirijor și conducător artistic al Capelei Corale *Doina*, activând în această calitate până la sfârșitul vieții sale.

Repertoriul Capelei Corale *Doina* în anii 1963-1975 conținea o bază voluminoasă de partituri corale colectate de la înființarea colectivului¹. Prin urmare, acest nomenclator a fost completat cu noi compoziții, în special, după reîntoarcerea colectivului din evacuare în perioada celui de al Doilea Război Mondial (1944) și încadrarea Capelei în viața concertistică a republicii². „Politica repertorială a Capelei corale *Doina*, ca și membru magistral al Filarmonicii de Stat, se forma în baza actelor normative principale, care reglementau sistemul cultural al RSSM și reflectau structura ierarhică strictă de funcționare a colectivului artistic în cadrul sistemului de stat și al subordonării administrative la toate nivelurile”³. La nivelul conducerii nemijlocite a Filarmonicii și, respectiv, a tuturor colectivelor artistice subordonate, în mod regulat se întreprindeau măsurile necesare în vederea implementării acestor acte, dispoziții și planuri de acțiuni nominalizate.

Repertoriul potențial

Conform inventarului și fișei de comparație a disponibilității efective către 1 noiembrie 1960, biblioteca muzicală a Capelei Corale *Doina* conținea 1.175 de creații muzicale, prezentate în 8.645 de unități (partituri și textele creațiilor), valoarea nominală a cărora constituie 14.086 ruble sovietice, 06 copeici [2]. Această bibliotecă a fost divizată în următoarele compartimente:

1. Partituri de muzică moldovenească – 102 unități.
2. Partituri de muzică moldovenească în original – 41 unități.
3. Partituri de muzică rusă – 261 unități.
4. Partituri de muzică rusă în original – 165 unități.
5. Culegeri – 21 unități.
6. Partituri vechi – 77 unități.
7. Texte – 17 unități.
8. Partituri originale – 117 unități.
9. Anul 1956 – 5 unități.
10. Anul 1957 – 369 unități[3].

Rubricile stipulate conțin un volum de creații eterogene, ca și compozitor, stil, gen și alte criterii de clasificare a repertoriului coral și nu corespund acestui conținut. În vederea unei cercetări competente a subiectului, este binevenită repartizarea repertoriului conform unei clasificări din punct de vedere muzicologic. În acest scop, se propune spre exemplificare coraportul dintre creațiile compozitorilor sovietici și moldoveni, a operelor din clasică rusă și universală în repertoriul Capelei Corale *Doina* (către anul 1961):

1. Creații ale compozitorilor sovietici moldoveni – 43%.
2. Creații ale compozitorilor din alte republici ale URSS – 32%.
3. Prelucrări de muzică populară moldovenească – 18%.
4. Clasică componistică rusă – 3%.
5. Clasică componistică universală – 2%.

2% din fondul bibliotecar al colectivului constituie culegerile de solfegiu, crestomații, revista *Muzica* (edițiile nr. 3, 4, 5, 10), la fel și textele (versurile) creațiilor populare. Aspectul esențial în politica repertorială a colectivului coral este limba în care se interpretează repertoriul. În acest context, este prezentată repartizarea afilierii lingvistice a creațiilor conform procentajului:

1 A fost fondată în 1928, ca și Capela Muzicală a Moldovei (or. Balta), reorganizată în 1930 în Studioul Coral al orașului Tiraspol și redenumită în 1935 în Capela Corală de Stat a Moldovei *Doina*. După alipirea Basarabiei la Uniunea Sovietică în 1940, Capela Corală *Doina* a fost inclusă în componența Filarmonicii (actualmente Filarmonica Națională Serghei Lunchevici), fondată prin hotărârea Guvernului RSSM.

2 În anul 1942 colectivul a fost reorganizat în Ansamblul de Cântece și Dansuri *Doina*, format din artiștii Filarmonicii de Stat, care nu au fost mobilizați. În anii 1942-1944 Ansamblul a circulat prin Asia de Mijloc și alte regiuni ale USSR, activând ca și unitate concertistică, inclusiv și în zonele frontale.

3 Vezi articolul „Probleme de clasificare a materialelor de arhivă despre Capela Corală „Doina”[1].

- a) limba rusă – 67%;
- b) limba română (moldovenească) – 30%;
- c) alte limbi – 3%.

Cu toate că cea mai mare pondere a repertoriului Capelei aparține creației componistice a compozitorilor sovietici moldoveni, aproape jumătate din piesele sale sunt scrise pe versurile compuse în limba rusă. Acest fapt în plină măsură susține ideile conceptuale și principiile fundamentale ale politicii culturale a PCUS și demonstrează implementarea acestei politici de către Ministerul Culturii, și anume subaprecierea culturii poporului băștinaș și glorificarea „cele mai înaintate culturi din lume – cultura rusă” [4]. La începutul anilor 1950 lucrările corale în limba rusă au început treptat să elimine din repertoriul curent al Capelei Corale *Doinei* cântecele moldovenești.

Creația compozitorilor din RSSM prezintă în repertoriul Capelei Corale *Doina* este repartizată în două arii componistice: prelucrările corale ale muzicii folclorice (miniaturi corale, suite) și operele preponderent cu o profundă tentă propagandistică: coruri *a cappella* și lucrări vocal-simfonice. Prelucrările folclorului moldovenesc acumulate în repertoriul Capelei către anii 1960 sunt realizate din perspectiva compozitorilor L. Gurov, D. Gherșfeld, N. Ponomarenko, P. Șerban, N. Vilinschii, Gh. Borș, V. Zlatov, N. Chiosa etc. Tematica acestor prelucrări și a operelor în stil folcloric este reflectată în titlurile sale. De exemplu: *Dealul cu flori* de Șt. Neaga, *Cântecul tractoristului* de D. Gherșfeld (pe versuri de I. Corneanu), *Dor de sat* și *La râpă cu tufele* a lui L. Gurov, miniaturile lui P. Șerban (pe versuri populare) *Fa, Marie, Mărioară, Ciobănaș* etc.¹. Acest bloc de repertoriu include și secțiunea *Texte*, care conține versurile cântecelor populare moldovenești, cum ar fi: *Frunză verde, măr frumos, Nistrule, pe malul tău, Mândra mea, Doruleț, dorul, Dragă mi-i lelița'nantă, Frunză verde de bujor, Hai la vie în colhoz* etc. Textele sunt inventariate fără indicația autorului. Se presupune că aceste materiale au fost destinate artiștilor pentru a învăța textele pe de rost, materialul muzical fiind unul primitiv, ușor de reținut, de tip strofă-refren. În scopul îmbunătățirii calității textelor literare, anume în prelucrările corale ale folclorului muzical, compozitorii RSSM, în special, în a doua jumătate a anilor 1950, au colaborat cu poeții și scriitorii moldoveni – E. Bucov, A. Busuioc, L. Deleanu, L. Corneanu, A. Gujel și alții. Acest segment repertorial reflecta folclorul „noului popor” moldovenesc-sovietic. Din acest considerent, se evidențiază prelucrările de melodii folclorice ale compozitorului G. Musicescu: *Răsari, lună, Dor, dorule, Stăncuța, Zis-ai, bade*, etc. Creațiile lui G. Musicescu reflectau, în mare măsură, bogatele tradiții muzicale folclorice în acele timpuri dificile pentru arta națională.

Având în vedere funcționarea mecanismelor de promovare a politicii, gen dictatul de partid, monopolul ideologic, procesul autoritar de adoptare a hotărârilor, compozitorii din RSSM, la fel ca și toți compozitorii sovietici, trebuiau să redea succesele obținute în diferite ramuri ale activității sovietice: munca eroică a cetățenilor sovietici [5], activitatea multilaterală a Partidului Comunist, biruința Marii Revoluții Socialiste din Octombrie [6], glorificarea cultului personalității liderilor de partid [7]. Aceste subiecte sunt reflectate în cea mai voluminoasă secțiune a repertoriului *Doinei*. Drept exemplu evidențiem următoarele creații: *Cantata jubiliară* (1949) de Șt. Neaga, versuri de A. Lupan și P. Cruceanu, și oratoriul *Cântecul renașterii* (1951); cantata *Zorile noastre* (1954) de S. Lobel, versuri E. Bucov; cantata *Sub steagul biruințelor* (1952) de V. Zagorschi, versuri A. Aleabov; *Moldova Sovietică, Cântec despre Chișinău, Patria* de D. Gherșfeld, versuri de L. Corneanu; *Să trăiască Stalin* de N. Ponomarenko; diverse oratorii și cantate jubiliare. În repertoriul Capelei se regăsesc și creațiile compozitorului A. Stârcea: *Balada viorii, Moldova mea, Odă lui Lenin, Varșoveanca, Cântec de bucurie* etc. În biblioteca de partituri a *Doinei* întâlnim și creații scrise pe versurile poeților români, de exemplu, piesa *Ce te legeni, codrule*, semnată de P. Mezzetti² pe versurile lui M. Eminescu, cele patru madrigale ale lui P. Constantinescu.

1 Prelucrările de muzică populară prezintă stratul de bază al repertoriului Capelei Corale *Doina*.

2 Pietro Mezzetti (1826-1894) – profesor de canto la Conservatorul din Iași, membru al Academiei Filarmonice din Bologna.

Din creația compozitorilor din întreaga URSS inclusă în repertoriul Capelei enumerăm operele celebrilor muzicieni sovietici D. Șostakovici, S. Prokofiev, A. Hacıaturian, T. Hrennicov, V. Muradeli, I. Dunaevski, la fel și V. Șebalin, R. Glier, S. Tulikov etc. Creația lor cuprinde partituri corale ca *Zimneia doroga* (*Зимняя дорога*) de V. Șebalin, *Morarul, băiatul și măgarul* de D. Kabalevski, *Porumbelul alb* de S. Prokofiev; creațiile cu tematica propagandistă, ca *Kleatva Narkomu* (*Клятва Наркому*) și *Nașa pesnea* (*Наша песня*) de D. Șostakovici, *Cântec despre Stalin* de A. Hacıaturian. În repertoriul *Doinei* apar și creațiile de un grad înalt de complexitate, cum ar fi, spre exemplu, *10 poeme pentru cor mixt*, *Kaznionnîm* (*Казненным*), semnate de D. Șostakovici, cantata *Alexandr Nevski* de S. Prokofiev. Sunt prezente, de asemenea, și prelucrările de muzică folclorică ale popoarelor sovietice – *Cântece ucrainene* prelucrate de N. Lîsenko, aranjamentele corale ale lui A. Sveșnikov și altele.

Un procent extrem de mic din depozitul bibliotecar al Capelei Corale *Doina* aparține operelor din patrimoniul muzicii clasice corale ruse și universale. Încă din anii 1946-1949 *Doina* include în repertoriul său lucrări vocal-simfonice: *Corul persan* din opera *Ruslan și Ludmila*, corul *Slavsea* și *Corul polonez* din opera *Ivan Susanin* de M. Glinka, *Tatarskii polon* (*Татарский полон*) de N. Rimski-Korsakov, finalul actului I din opera *Kneazul Igor* și corurile lui A. Borodin; corurile din opera *Rusalka* de A. Dargomijski; *Corul fetelor* de P. Ceaikovski. Au fost incluse în fondul bibliotecar următoarele miniaturi corale: *Ah, tî, berezoza* (*Ах, ты, береза*), *Pod iablonei* (*Подяблоней*) de P. Cesnokov; *7 piese* de A. Grecianinov, printre care piesele *Uznik* (*Узник*) și cântecul popular *Poidu li ia, vîidu li ia* (*Пойдуль я, выйдуль я*); *Răsăritul, Dimineața, Natura și dragostea, Ne kukușka vo sîrom boru* (*Не кукушка во сыром бору*) de P. Ceaikovski; *Na starom kurgane* (*На старом кургане*) semnată de V. Kalinnikov, *Barcarola* de Ț. Kiui; *Anchar* de A. Arenski; coruri alese de S. Taneev: *Cântecul de seară, Drum bun, Seara*. În anul 1957 în repertoriul Capelei Corale *Doina* se regăsește și cantata *Ioan Damaschin* semnată de acest compozitor.

Un interes științific prezintă exemplele muzicii clasice universale în palmaresul *Doinei*. În inventarul bibliotecar mai identificăm următoarele creații: *Ecou și Cântec de primăvară* de O. Lasso; *Sanctus* de Palestrina; *Crucifixus* de A. Lotti; *Munca slăvim* de G.F. Handel¹; *Credo și Fuga* de J.S. Bach; *Requiem și Ave verum corpus* de W.A. Mozart; Finalul din *Simfonia Nr. 9* și *Vesennii prizîv* (*Весенний призыв*) de L. Beethoven; *Privighetoarea* de F. Mendelssohn; *Drumeția* de F. Schubert; *Vise și Viața de țigan* de R. Schumann; *Cântec de leagăn* de J. Brahms, *Privighetoarea* de E. Grieg².

Repertoriul Capelei Corale *Doina* în anii 1960 dispune și de culegeri de cântece ale diferitor popoare, inclusiv și a națiunilor prietene ale Uniunii Sovietice: cântece coreene, spaniole, coruri letone, cântece suedeze, poloneze, ucrainene (inclusiv imnul RSS Ucraineană), cântece ale africanilor, coruri italiene, prelucrări de cântece populare rusești și bulgărești, cântece din Albania, Armenia, Estonia.

În secțiunea culegerilor de cântece se evidențiază piesele cu tematica Războiului pentru Patrie, cântece populare despre Lenin și Stalin, despre Armata Roșie etc. în fondul bibliotecar al *Doinei* este prezentă și culegerea *Repertoriul Capelei Corale din Leningrad*. Evident, lista repertorială conține toate partiturile care sunt la dispoziția colectivului artistic; ele pot fi studiate în orice moment și interpretate de către acest colectiv. Numim acest repertoriu cu noțiunea de *repertoriu potențial* al colectivului. Din acest repertoriu potențial se evidențiază numărul creațiilor deja studiate de către colectiv, a creațiilor care se află în lucru, în procesul de descifrare sau repetiției și creațiile care sunt interpretate în cadrul activității concertistice în perioada determinată. Acest număr de creații prezintă un repertoriu curent sau actual al colectivului.

1 Denumirea creației indicată în limba română, fără indicarea autorului versurilor și a sursei originale a materialului muzical.

2 Miniaturile corale ale compozitorilor L. Beethoven, F. Mendelssohn, F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms și E. Grieg sunt prezentate în repertoriu cu denumirile în limba rusă, respectiv, aceste creații se interpretau pe versuri scrise de poeți de origine rusă, și nu în limba originală.

Repertoriul actual

Repertoriul Capelei Corale *Doina*, inventariat în luna noiembrie a anului 1960, este unul potențial, varianta fiind reactualizată către anii 1963-1975. Respectiv, următoarele completări ale repertoriului și partiturile noi achiziționate pot fi introduse în acest inventar din documentele de arhivă din depozitele speciale ale Republicii Moldova, și anume din programele concertelor colectivelor subordonate Filarmonicii pentru anii 1963-1975, din planurile de acțiuni nominalizate: *Planul evenimentelor consacrate jubileului de 500 ani ai orașului Chișinău*, *Planul evenimentelor consacrate jubileului de 50 de ani ai RSSM (1971-1974)*, *Ordinul directorului Filarmonicii ce vizează activitățile de pregătire și sărbătorire a jubileului de 50 ani ai Revoluției din Octombrie etc.* [8].

Repertoriul actual al Capelei pentru primii doisprezece ani sub conducerea Veronicăi Garștea (1963-1975) se reflectă nemijlocit în programele activităților concertistice în care participa sau pe care le realiza *Doina*: concerte locale în cadrul Filarmonicii de Stat, evoluări în regiunile și localitățile republicii (în teren), concerte corale *a cappella*, concerte la nivel republican și la nivelul întregii Uniuni Sovietice, evoluări în cadrul turneelor în afara țării, turnee prin orașele sovietice, concerte planificate, concerte cu program, evoluări în cadrul sărbătorilor de stat și a evenimentelor social-politice, participări la săptămânile culturale ale RSSM, înregistrări, concerte ale artiștilor filarmonicii.

Conform documentelor de arhivă și rapoartelor anuale de activitate ale colectivelor filarmonicii, Capela Corală *Doina* anual studia și pregătea programe noi către cele mai importante evenimente ale anului pentru a servi cerințele partidului. De exemplu, în anul 1965, *Doina* a învățat un program nou pe care l-a prezentat în cadrul turneului concertistic prin orașele Siberiei și a Săptămânii Culturii RSSM în Azerbaidjan, care conținea următoarele titluri: *No biotsea serdže (Ho бьетса сердце)* de V. Salmanov, *Cântec de leagăn* de W.A. Mozart, *Urojainia (Урожайная)* de P. Șerban, *Fluieraș* de E. Coca și cântecul popular moldovenesc *Bună-i brânza*.

Programul tipic pentru concertele Capelei Corale *Doina* în cadrul Săptămânii Culturii RSSM în perioada studiată era următorul: se interpreta o secțiune de repertoriu coral, așa-numitul repertoriu clasic, compus neapărat din creații existente și noi învățate: *Concertul coral nr. 1* (versuri de A. Busuioc) sau *Concertul coral nr. 2* (versuri de A. Guj) de G. Musicescu, două-trei creații ale compozitorilor europeni, piese semnate de compozitori sovietici. Secțiunea a doua conținea prelucrări de muzică populară moldovenească, rusă și o creație de muzică populară a națiunii gazdă.

De exemplu, în perioada 14-22 mai anul 1966, împreună cu colectivele concertistice ale republicii Capela Corală *Doina* a participat în concertele din cadrul Săptămânii Culturii RSSM în Letonia, orașul Riga, unde a prezentat și propriul concert coral. În cadrul acestui concert s-au interpretat creațiile: *Lenin – pace, viață și soare* de S. Lungu, *Concertul coral nr. 1* de G. Musicescu, ambele creații scrise pe versurile lui A. Busuioc¹, *Noapte* de C. Gounod, *Tihaia melodia (Тихая мелодия)* de S. Rahmaninov, *Slomaniie sosni (Сломанные сосны)* de E. Darzini, *Arde pământul* de V. Zagorschi, pe versuri de V. Tulnic, *Cântec de leagăn* de W.A. Mozart (versuri de A. Mașistov), *Vecerom sinim (Вечером синим)* de G. Sviridov, pe versuriile lui S. Esenin, și *Alleluia* din oratoriul *Messiah* de G.F. Haendel. În al doilea compartiment al concertului au răsunat prelucrările de muzică populară moldovenească (*Hai, Ioane, Ioane* de M. Ursul, *Brâul amestecat* de N. Vlaiculescu, *Dor, dorule și Stăncuța* de G. Musicescu, *Cucușorul meu* de S. Lungul, *Tudoraș* de V. Vilinciuc, *Iac-așa* de I. Niculescu etc.), prelucrări ale cântecelor populare ruse și un cântec popular leton – *Pleasovaia (Плясовая)* [9].

Un mare interes științific prezintă ordinele de circulație internă, care reflectă în mod argumentat politica repertorială a tuturor colectivelor concertistice, inclusiv și a Capelei Corale *Doina*. Aceste acte normative, cum ar fi, de exemplu, *Ordinul directorului Filarmonicii cu privire la activitățile de sărbă-*

1 *Concertul coral nr. 1* este o creație religioasă scrisă pe cuvintele profetului David din psalmii 23, 150 și 142. Textul lui A. Busuioc este scris pentru varianta adoptată a Concertului. În repertoriul potențial al Capelei (1960) este menționată doar p. 1 – *Cine, cine*.

torire a jubileului de 50 ani ai Revoluției din Octombrie (1966) și Ordinul directorului Filarmonicii cu privire la activitățile de sărbătorire a jubileului de 500 ani ai orașului Chișinău (1966), au o structură bine determinată, care vizează următoarele subiecte: repertoriul și activitatea concertistică. Astfel, în cadrul evenimentelor jubiliare dedicate aniversării a 50 de ani ai Revoluției din Octombrie, colectivul Capelei Corale *Doina* a fost rugat să prezinte la Consiliul artistic al Filarmonicii un program nou, aniversar, în termen stabilit – până la 15 aprilie 1957. Noile programe trebuiau întocmite ținând cont de îndeplinirea condițiilor *Regulamentului privind evaluarea colectivelor artistice profesionale la nivelul Uniunii Sovietice* [10].

În cadrul concertelor cu participarea tuturor colectivelor artistice republicane, Capela Corală *Doina* se prezenta cu câteva creații vocal-simfonice (în colaborare cu orchestrele simfonice) sau cu un program scurt de tip divertisment, în dependență de tematica evenimentului și contingentul spectatorilor. De exemplu, în cadrul concertului maestrilor de artă dedicat Primului Congres al Lucrătorilor din Cultură (20 februarie 1966), *Doina* a interpretat poemul pentru cor și orchestră *Zdravița* (*Здравица*), semnat de S. Prokofiev, împreună cu colectivul coral al Teatrului Moldovenesc de Stat de Operă și Balet¹ și Orchestra Simfonică a Filarmonicii de Stat². La finalul concertului a fost interpretată piesa *Cântec despre Moldova* de A. Mulear [12]. Această creație se regăsește în programul concertului de deschidere a Zilelor Culturii și Artei RSSM la Moscova, din 5 septembrie 1967, precum și în alte concerte ale colectivelor Filarmonicii pentru toată perioada studiată [13]. În cadrul Concertului dedicat jubileului de 500 de ani ai orașului Chișinău (8 octombrie 1966) în interpretarea *Doinei* a răsunat compoziția muzicală *Odă Chișinăului* – compozitor V. Rotaru, versuri E. Crimerman [14]. Însă, în programul concertului dedicat ședinței de agricultori din 28 decembrie 1965, Capela a interpretat un mic program de divertisment din creațiile populare: *Ioane, Ioane*, cântecul popular ucrainean *Susidko* (*Сусідко*) și iarăși *Brâul amestecat* de N. Vlaiculescu [15].

Capela Corală *Doina* participa activ la evenimentele culturale dedicate folclorului moldovenesc. De exemplu, în concertul dedicat muzicii populare moldovenești din 4 noiembrie 1966 *Doina* s-a prezentat cu următoarele creații din repertoriul său actual: *Cântec despre partid* de Gh. Borș, pe versurile de E. Bucov, *Ce te legeni, codrule*, semnată de P. Mezzetti, solist – D. Boikis, *Fluieraș* de E. Coca, solistă – V. Mihnevici, cântecul popular moldovenesc *Plopilor îndepărtați*, în prelucrarea lui M. Kopytman, solist – S. Tăbăcaru, *Nevasta mea e moldoveancă* și *Iac-așa* de I. Niculescu [16].

Este de remarcat faptul că numărul de creații interpretate de Capela Corală *Doina*, la fel ca și conținutul acestora, se raporta nu numai la tematica și condițiile evenimentelor, dar și la posibilitățile interpretative ale colectivului, la varietatea creațiilor introduse în repertoriul actual de către conducătorul artistic Veronica Garștea. Capacitatea completării repertoriului actual în Capela Corală *Doina* în perioada anilor 1963-1975 era de circa 9-10 lucrări pe an, creațiile muzicale de formă amplă regăsindu-se doar 1-2 partituri anual. De exemplu, cantata *Ioan Damaschin* de S. Taneev, apărută în repertoriul *Doinei* în 1957, a fost pregătită în varianta de concert doar în anul 1968 [17]. Creațiile interpretate de Capela Corală *Doina* și îndrăgite cel mai mult de publicul moldovenesc sunt, probabil, *Concertul coral nr. 1* de G. Musicescu, *Uznic și Poidu li ia, vîidu li ia* de A. Grecianinov, *Arde pământul* de V. Zagorski, *Iac-așa* de I. Niculescu. Aceste coruri sunt prezente în fiecare a doua evoluare în scenă a Capelei.

Printre activitățile de bază ale colectivului în perioada studiată se numără și concertele *a cappella* prin localitățile republicii. Pentru asigurarea acestor turnee interne și menținerea interesului publicului din provincie, Capela planifica și realiza anual pregătirea unui program nou, format, în principiu, din creații populare în prelucrarea compozitorilor S. Lobel, V. Zagorschi, Z. Tcaci, T. Zgureanu, E. Doga [17].

1 Maestrul de cor Gheorghe Strezev (1924-1994).

2 Poemul pentru cor și orchestră *Zdravița* de S. Prokofiev – unica creație vocal-simfonică de formă amplă, introdusă în repertoriul actual al Capelei în anul 1966 [11].

Analiza preliminară a repertoriului actual al Capelei Corale *Doina* în primii doisprezece ani când la conducerea acestui colectiv se află Veronica Garștea evidențiază lacune în pregătirea și formarea artiștilor de cor. Statistica cadre pentru anii 1961-1962 indică următorul coraport al coriștilor în dependență de studiile finalizate: la numărul total de 56 artiști, doar 10 aveau finalizate studii superioare, 43 coriști s-au manifestat cu studii medii și 2 – cu studii primare. În perioada anilor 1963-1975 numărul artiștilor cu studii specializate s-a mărit treptat. Nivelul insuficient de pregătire și performanță artistică a Capelei era un impediment în procesul de interpretare a muzicii corale clasice și vocal-simfonice conform cerințelor interpretative profesioniste.

Concluzii

În intervalul anilor 1963-1975 politica repertorială a Capelei Corale *Doina* a continuat procesul de susținere a ideilor culturii sovietice promovate în RSSM. Repertoriul actual interpretat pe scenele din republică și în afara hotarelor ei se baza pe două criterii fundamentale: promovarea creației populare și a operei compozitorilor sovietici. Opera componistică clasică, de rând cu creațiile vocal-simfonice și de formă amplă, nu erau caracteristice colectivului în perioada respectivă, astfel, Capelei Corale *Doina* atribuindu-i-se misiunea de deservire a orientărilor ideologice în politica culturală a republicii.

Referințe bibliografice

1. BLÎNDU, N. Probleme de clasificare a materialelor de arhivă despre Capela Corală „Doina”. In: *Cultură, tradiție, artă în spațiul intercultural al românilor din diaspora*. 2022, nr. 2, pp. 47–53.
2. ANRM. F. 3241. Inv. 1. D. 348. F. 164–194.
3. ANRM. F. 3241. Inv. 1. D. 378. F. 164–204.
4. URSU, V. *Politica culturală în RSS Moldovenească 1944–1956*. Chișinău: Pontos, 2013.
5. AOSPRM. F. 51. Inv. 5. D. 23. F. 458.
6. AOSPRM. F. 51. Inv. 3. D. 23. F. 264–279.
7. КПСС о культуре, просвещении и науке. Москва: Политиздат, 1963.
8. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 106–110.
9. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 88–89.
10. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 106.
11. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 411. F. 34.
12. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 113–114.
13. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 415. F. 18.
14. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 188.
15. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 190.
16. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 407. F. 194.
17. ANRM. F. 3241. Inv.1. D. 437. F. 36.